

Opičáci vítězí na celé čáře

Kreacionisté zlobili a tak našli pod stromečkem nepřijemný soudní verdikt v dalším velkém opičím procesu, tentokrát v Pennsylvánii.

[Zvětšit obrázek](#)

Intelligentní design si říká o škádlení. Roztomilý vtípek jednoho Američana, který prohlásil, že pokud se bude na veřejných školách učit o ID jinde než v hodinách Historie neúspěšných sekt, tak on požaduje výuku o Špagetovém monстру, které stvořilo celý vesmír.

Myšlenka inteligentního designu či designéra je u nás vcelku neznámá a nezajímavá. V globálním kontextu popularizace vědy už ale vstoupila v povědomost, proto není úplně od věci se zmínit o začátku jejího konce. Je to představa, že živé organismy jsou příliš složité na to, aby mohly vzniknout postupnou evolucí. Sestávají se údajně z mnoha součástek, které nemohou fungovat bez těch ostatních a tím pádem je ke vzniku živých bytostí nutná vyšší moc, taktně jmenovaná jako inteligentní designér, která každou bytost pečlivě naplňuje a vytvoří.

[Zvětšit obrázek](#)

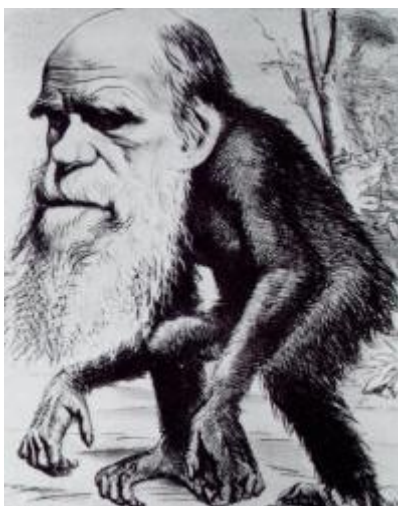

Tenhle smutně pravdivý plakát by si měl každý kreacionista vlepít do bible.

Intelligentní design povstal v USA, jako dítko neokonzervativní vlny, která stále ještě houpe americkou společností. Amerika je v tomhle ohledu podivínem mezi průmyslovými zeměmi, podle pravidelných průzkumů veřejného mínění během posledních 25 let stabilně přibližně polovina Američanů věří, že pánbůh jednorázově stvořil člověka takového jaký je dnes, někdy před 10 000 lety. Jen 12 procent obyvatel USA kývne na to, že člověk vznikl sám od sebe, postupnou evolucí. Přitom v náboženstvím prorostlém katolickým Polsku je s evolucí smířeno přibližně 75 procent populace.

Zastánci ID sami sebe prohlašují za nositele „nové“, „převratné“ a především „vědecké“ teorie a na všechny strany dští jednak urážky a pak taky nářek nad tím, jak je nikdo nemá rád. Asi třetina amerických středoškolských pedagogů ovšem sympatizuje s ID a v jejich hodinách většinou o evoluci nic pěkného neuslyšíte. Ne, že by to byla až taková škoda, pasáže v učebnicích biologie o evoluci patří těm nejzoufaleji zpracovaným a učitelé nejen v Americe o evoluci učí až na vzácné výjimky katastrofálně.

[Zvětšit obrázek](#)

Stařík Darwin zase jednou vyhrál. Aspoň se nenudí.

Důsledkem je, v Americe jsou v dnešní době nikoliv kreacionisté, jak sami o sobě rádi prohlašují, ale právě lidé souhlasící s evolučním viděním světa často terorizováni, učitelé se mnohdy bojí se svými žáky na toto téma diskutovat a vědci raději nepíší na grantové projekty slovo evoluce. Představitelé ID vedou zdatnou mediální kampaň, v níž kladou důraz především na to, že ID je teorie vědecká.

Problém je v tom, že to není pravda. Věda to pochopitelně není, což je dětsky snadné zjistit. Věda totiž pracuje výhradně s vyvratitelnými hypotézami, ty ovšem koncept ID neumožňuje formulovat. Co je ale pro zastánce ID horší, díky tomu, že se Američané k smrti rádi soudí je nyní úředně potvrzeno, že ID je přes veškerou propagandu svých zastánců náboženství. V půlce prosince skončil poměrně ostře sledovaný a medializovaný „opičí“ proces v Pensylvánii, kde se jedenáct rodičů naštvalo na školní radu okresu Dover, která před časem prosadila do školních osnov zmínku o ID jako o alternativní vědecké teorii k teorii evoluce. Během procesu vypovídaly ID celebrity, které se snažily celou záležitost postavit jako boj za spravedlivé postavení nové a revoluční vědecké hypotézy.

Federální soudce Jones dal bezvýhradně za pravdu pensylvánským rodičům a ID označil za zjevné náboženství, jenž do amerických škol dle amerického práva nepatří. Americká ústava přímo nezakazuje výuku náboženství ve státních školách, toliko zaručuje rovnost všech vyznání. Prakticky to tedy znamená, že nelze vyučovat nějaké náboženství, aniž by se jiné opomenulo, což de facto výuku jakéhokoliv náboženství znemožňuje.

Řešit podobné spory soudní cestou je jistě úsměvné. Za pozornost ale stojí, jak soudce svůj verdikt podložil především analýzou knihy O pandách a lidech (Of Pandas and People), což je jedna z biblí ID. Poprvé vyšla v roce 1989, dva roky poté, co americký Nejvyšší soud prohlásil, že takzvaná „nauka o stvoření“ čili kreacionismus (creation science) není věda, ale náboženský koncept a jako takový ho vykázaala ze škol. Kreacionisté stručně řečeno natvrdo doslovně věří v biblické stvoření světa. Zastánci ID jsou od počátku taktně upozorňováni, že ID je vlastně jenom takový kreacionismus s lidskou tváří a oni to pokaždé cudně odmítají s poukazem na „vědeckost“ svých představ. Jakoby neodmítají evoluci, toliko tvrdí, že evoluci není schopná vytvořit nic nového.

[Zvětšit obrázek](#)

I když se to někomu nemusí zrovna líbit, na své předky můžeme být pyšní. Špinaví opičáci a ne načínčaný designér? A co má být?

Během zmíněného pensylvánského procesu se ukázalo, že nejstarší verze knihy O pandách a lidech obsahovaly jednoznačně kreacionistické výroky, které pak byly při zachování zbývajícího textu nahrazeny inteligentním designem a designérem. Stejně jako Al Capone doplatil na banální problémy v účetnictví, vrcholní představitelé ID se předvedli jako lháři v čistě formální záležitosti. V posledku nejde ani tak o to, co se bude učit na amerických středních školách, ať se tam klidně učí, že je uplácal z hlíny lopatičkou krteček v modrých kalhotkách, když si budou myslet, že jim to zvýší HDP. Je ale fajn, že se „noví revoluční vědci“ ukázali široké veřejnosti jako podvodníci. ID prokazatelně není nic jiného než nepovedený figl, jak obelstít americkou legislativu.

Kreacionisté se vztekají jako děti, kterým někdo sebral oblíbenou hračku. Nádherným totalitním newspeakem obviňují soudce Jonese z toho, že je ateistický aktivista, že se snaží „cenzorovat legitimní vědeckou debatu“. Vrcholem cynismu je hláška, že „první výrok nemůže změnit empirické důkazy pro design a fakta biologie a přírody“. Trocky s Goebellsem by jistě byli pyšní.

Bylo by naivní si myslet, že po pennsylvánském debaklu klesne množství příznivců ID na počet řekněme zastánců teorií éteru či placatosti Země. Ostatně, ať si každý myslí co chce. Kreacionisté jistě v tichosti pohřbí ID, jako pohřbili nauku o stvoření a přijdou zase s něčím jiným, aby se věda neukousala nudou. Nemusí ani moc truchlit, ID byl jenom takový bluf pro americké soudy a když to nevyšlo, tak je už vlastně k ničemu. Nakonec, rozsudek jako takový platí jen pro dotyčný okres v Pennsylvánii. Je to ale dobrý precedens pro možné budoucí soudní spory a George Bush mladší, vášnivý zastánce ID rozhodně nebude mít radost. A to je pro čtenáře Osla docela příznivá zpráva do Nového roku 2006

Pramen: New Scientist 21.12. 2005

Autor: Stanislav Mihulka

Datum:01.01.2006 v 09:28